

इदं पद्यं मम । अत्र “मनः कुतो न” इत्यस्य “काङ्क्षति
वस्त्रिमन्या “मित्यस्य चैकरूपतयैव पर्यवसानात् प्रतिवस्तूपमैव ।
इह तु कर्णे मधुधारावमनस्य नेत्रहरणस्य च साम्यमेव न त्रैक-
रूप्यं । अथ समर्थ्यसमर्थकवाक्ययोः सामान्यविशेषभावेऽर्थान्त-
रन्यासः, प्रतिवस्तूपमादृष्टान्तयोस्तु न तथेति भेदः ।

(६८८) सम्भवन् वस्तुसम्बन्धोऽसम्भवन् वापि कुत्रचित् ।
यत्र विम्बानुविम्बत्वं बोधयेत् सा निदर्शना ॥

अत्र सम्भवदस्तुसम्बन्धनिदर्शना यथा ।

“कोऽत्र भूमिबलये जनान् मुधा
तापयन् सुचिरमेति सम्पदं ।
वेदयन्निति दिनेन भानुमा-
नाससाद चरमाचलं ततः” ॥

अत्र रवेरीदृशार्थवेदनक्रियायां कर्तृत्वेनान्वयः सम्भवत्येव
ईदृशार्थज्ञापनसमर्थचरमाचलप्राप्तिरूपधर्मवत्त्वात्, स च रवे-
रस्ताचलगमनस्य परतापिनां विपत्प्राप्तेष्व विम्बप्रतिविम्बभावं
बोधयति । असम्भवदस्तुसम्बन्धनिदर्शना त्रैकवाक्यानेकवाक्यग-
तत्वेन द्विविधा । तत्रैकवाक्यगा यथा ।

“कलयति कुवलयमालाललितं कुटिलः कटाक्षविक्षेपः ।

अधरः किसलयलीलामाननमस्याः कलानिधेर्विलासं” ॥

अत्रान्यस्य धर्मं कथमन्यो वहत्विति कटाक्षविक्षेपादीनां
कुवलयमालादिगतललितादीनां कलनमसम्भवत् तललितादि-